

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ปัญหาข้อกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานที่เกี่ยวข้อง พระพุทธศาสนา: กรณีศึกษา การเผยแพร่พระพุทธศาสนา
ชื่อผู้เขียน	พระสงฆ ไชยะเสศ
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร. ชูเกียรติ น้อยนิม
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ดร. กริชผกา บุญเฟื่อง

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหาข้อกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานที่เกี่ยวข้อง
พระพุทธศาสนา: กรณีศึกษา การเผยแพร่พระพุทธศาสนา” นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา
ข้อขัดข้อง ตลอดจนความเหมาะสมเกี่ยวกับการสร้างสรรค์งาน การใช้งานและการจัดการกรณีเกิด
ข้อพิพาทบนงานลิขสิทธิ์อันเกี่ยวเนื่องกับพระพุทธศาสนาของบุคคลทั่วไปและพระสงฆ์ ตาม
พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 อันเป็นการศึกษาเพื่อสนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์จากงานอัน
เกี่ยวเนื่องกับคำสอนทางพระพุทธศาสนาได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาวิจัยพบว่า พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ได้กำหนดให้การคุ้มครองการ
สร้างสรรค์งานภายใต้มาตรา 6 ซึ่งรวมถึงงานอันเกี่ยวเนื่องกับหลักธรรมคำสอนในทาง
พระพุทธศาสนาแก่ผู้สร้างสรรค์งานทุกกลุ่ม ทำให้ผู้สร้างสรรค์งานและหรือเจ้าของลิขสิทธิ์เป็นผู้มี
สิทธิแต่เพียงผู้เดียวในงานที่สร้างขึ้น รวมถึงผู้สร้างสรรค์งานซึ่งเป็นพระภิกษุสงฆ์ จึงก่อให้เกิด
ปัญหาความเหมาะสมกับสภาพของการเป็นสมณะเพศ ทั้งนี้เพราะบทบัญญัติที่บังคับใช้ใน
ปัจจุบันไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการสร้างสรรค์งานที่เหมาะสมของพระสงฆ์ อาทิ บทบัญญัติว่าด้วย
การจัดการสิทธิทางเศรษฐกิจอันจะพึงได้จากการสร้างงาน ที่ให้สิทธิทางเศรษฐกิจแก่ผู้สร้างสรรค์
งานหรือเจ้าของลิขสิทธิ์ที่เป็นพระสงฆ์ บทบัญญัติที่สนับสนุนให้มีการนำงานลิขสิทธิ์อันเกี่ยวเนื่อง
กับหลักธรรมไปใช้เพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา ทั้งในส่วนที่เป็นการเผยแพร่ทั่วไปและการเผยแพร่

โดยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ บทบัญญัติว่าด้วยการจัดการข้อพิพาททางลิขสิทธิ์ของพระสงฆ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งในกรณีผู้ฟ้องและผู้ถูกฟ้อง ซึ่งไม่มีความเหมาะสมกับสภาพที่พระสงฆ์จะเข้าไปดำเนินการเอง เพราะข้อพิพาทดังกล่าวมักเกี่ยวข้องกับสิทธิในทางเศรษฐกิจ หากพระสงฆ์ต้องดำเนินการจัดการข้อพิพาทดังกล่าวเอง อาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของสถาบันสงฆ์โดยภาพรวมได้

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการปรับปรุงเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เกี่ยวกับการสร้างสรรคงานที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา โดยเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการสิทธิทางด้านเศรษฐกิจ กรณีที่พระภิกษุสงฆ์เป็นผู้สร้างสรรค์และหรือเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ บทบัญญัติยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์กรณีเป็นการทำงานเพื่อประโยชน์ในการเผยแผ่ธรรมของพระภิกษุสงฆ์และบทบัญญัติที่กำหนดให้มีหน่วยงานหรือองค์การที่ดำเนินการแทนพระสงฆ์ในกรณีที่เป็นคู่พิพาททางลิขสิทธิ์ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันโลกวัชระอันจะพึงมีทั้งในปัจจุบันและอนาคต อีกทั้งเป็นการส่งเสริมให้พระสงฆ์ได้ใช้งานอันทรงคุณค่าที่เหล่านักปราชญ์ทั้งบรรพชิตและฆราวาสได้สร้างขึ้น อันจะเป็นการเพิ่มศักยภาพและเป็นเครื่องมือช่วยในการเผยแผ่ธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ลิขสิทธิ์/สิทธิทางเศรษฐกิจ/สิทธิแต่เพียงผู้เดียว/โลกวัชระ

Thesis Title	Legal Issue of Copyright Protection Concerning the Work Related to Buddhism: Case Study on the Diffusion of Buddhism
Author	Phra Sangob Chaiyases
Degree	Master of Law
Advisory	Dr. Chukeat Noichim
Co-Advisor	Dr. Krithpaka Boonfueng

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the problems, obstacles and appropriateness of work creation including the applications and management in relation to the disputes on copyright related to Buddhism for people and Buddhist monks under the Copyright Act B.E. 2537. This study will fully and effectively support the utilization of the copyright work related to Buddhism.

From this study, it is found that the Copyright Act B.E. 2537 has protected the work creation under Article 6 for authors and copyright owners including the work related to Buddhism. They have the exclusive right on the works but there are unsuitable on copyright works created by the Buddhist Monks. The current Copyright Act does not provide the appropriate measures for supporting the creative work for Buddhist Monks such as the economic right management, the provisions supporting the diffusion of Buddhism in the common and electronic approaches, the management of copyright disputes for the Buddhist monk, in the future. The economic disputes on the exclusive right of the Buddhist monks and organization are questionable and effective to the image of Buddhism.

As the result of the research, Researcher considers that the Copyright Act B.E. 2537 should be amended concerning to the copyright work of Buddhism and added on the provision

regarding to the economic right management, and the exception for Buddhism diffusion of Buddhist monks. The Copyright Act should establish the agency or organization which is surrogate for the Buddhist monks in the case of copyright disputes to avoid the issue of appropriateness. The provisions should support the Buddhist monks to use the copyright works related to Buddhism for Dharma diffusion, efficiently.

Keywords: Copyright/Economic Right/Exclusive Right/Blame

